

Katrineholms kommun
641 80 Katrineholm

2010-03-15
1 (19)
Dnr 99-2009:477

Kvalitetsgranskning av fritidshem i Katrineholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har under perioden september–december 2009 genomfört en granskning av kvaliteten i fritidshem. Närmare 80 fritidshem i 17 kommuner granskas. Fem fritidshem i Katrineholms kommun ingår i granskningen, nämligen fritidshemmen på Skogsborgsskolan, Östra skolan, Julita skola, Sköldinge skola och Sjöholms skola. Fritidshemmen besöktes under september och oktober 2009.

Bakgrund

Fritidshemmen utgör en stor del av svenska barns vardagsliv. Många barn tillbringar huvuddelen av sin aktiva fria tid under eftermiddagar och lov i fritidshemmen. Vistelsetiderna kan vara långa, särskilt för de yngre barnen. Vistelsen i fritidshemmen är visserligen inte obligatorisk men i praktiken saknar många barn och föräldrar möjliga alternativ. Antalet barn i fritidshemmen har tredubblats sedan 1990. Barngruppernas storlek har ökat kraftigt och personaltätheten har minskat. Denna kvalitetsgranskning syftar till att få en bild om barnen i de granskade fritidshemmen erbjuder en god pedagogisk verksamhet och en god omsorg samt peka på förtjänster och utvecklingsområden för berörda kommuner och fritidshem.

Granskningsområden

Kvalitetsgranskningen ska ha fokus på kvaliteten i den verksamhet som erbjuds barn i fritidshemmen under morgnar, eftermiddagar och lov. Med detta som utgångspunkt har Skolinspektionen undersökt följande frågeställningar:

1. **Erbjuder fritidshemmen en meningsfull fritid?**
 - Upplever barnen verksamheten som stimulerande och lustfylld?
 - Anpassas verksamheten till barns olika ålder, mognad, kön, intressen och erfarenheter?
2. **Har verksamheten en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt?**
 - Finns det en medveten avsikt med verksamheten?
 - Syftar den till att utveckla barnen emotionellt, socialt, fysiskt och intellektuellt?
3. **Är omsorgen om barnen god?**
 - Finns det förutsättningar att erbjuda barnen en fysiskt god vistelsemiljö som är säker och trygg?

- Finns det förutsättningar för barnen att skapa nära och positiva relationer till såväl kamrater som personal?

(För författningsstöd till granskningens frågeområden - se bilaga)

Tillvägagångssätt

Varje fritidshem har besökts under två dagar. Verksamhetsbesök, intervjuer med barn, föräldrar, personal och ledning har genomförts. Dessutom har personalen och barn i årskurs 4 svarat på enkäter. Skolinspektionen har också intervjuat representanter för bildningsnämnden och för bildningsförvaltningen. Mats Mikiver och Bo Rogalin som under hösten arbetade i Skolinspektionen avdelningen i Linköping, har genomfört besöken av de fem fritidshemmen i Katrineholms kommun. Även Johan Nilsson, undervisningsråd, från Skolinspektionen avdelningen i Linköping har deltagit i några av besöken.

Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens rapport "Kvalitet i fritidshem". Resultatet från enkätundersökningen redovisas endast i denna rapport.

Övergripande information om kvalitetsgranskningen och projektplanen för kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats, (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Skolinspektionens iakttagelser

Skogsborgsskolans fritidshem

Skogsborgsskolan är en skola med förskoleklass och årskurserna 1–5 med cirka 350 elever som ligger i södra delen av Katrineholms tätort. Skolans närmaste omgivning består av villabebyggelse men även av barn som bor i flerbildningshus. Andelen barn med annat modersmål än svenska är cirka 30 procent. Fritidshemmet har två avdelningar med barn mellan 6 och 11 år. De två avdelningarna har 90 och 95 barn inskrivna, varav 124 i åldern 6–8 år. Cirka 50 barn per avdelning äter mellanmål med fyra personal var på delvis olika tider och cirka 65 barn har såväl morgon- som eftermiddagsomsorg och vistas stora delar av loven på fritidshemmet. De två avdelningarna har olika förutsättningar så tillvida att en har större lokaler och skogsmiljö i anslutning till skolgården, medan den andra har nybyggda, men mindre lokaler, och något mer begränsad utemiljö. Även skolans lokaler och idrottshallen disponeras av fritidshemmet. Personalen består sammanlagt i de båda avdelningarna av 18 personal varav 14 har högskoleutbildning med inriktning mot fritidshemsverksamhet.

Erbjuder fritidshemmet en meningsfull fritid?

Vad har Skolinspektionen sett?

Avdelningarna flyttade vid höstterminens start in i nya lokaler. En avdelning är delvis nybyggd. Den andra avdelningen har övertagit lokaler från annan verksamhet och enligt personalen finns inga planer på nyinvesteringar i innemiljön. Verksamheten har under hösten i stor utsträckning bedrivits utomhus. Personal, särskilt på den ena avdelningen, uttrycker i intervjun oro över lokalernas kapacitet på grund av den stora barngruppen, *"vi vågar inte tänka på hur det ska bli när alla måste vara inne"*. Det framkommer i intervjuerna att det kan vara problem för barnen att få möjlighet till lugn ro och till koncentrerade aktiviteter. Barnen kan välja mellan olika fria aktiviteter. De delas undantagsvis in i grupper för personalledda aktiviteter. Barnen har inte inflytande över om de får vara inne eller ute, utan det är reglerat av personalen och barn säger att de inte vet varför de måste vara ute. Verksamhetens innehåll präglas av det stora antalet barn vilket får återverkningar på flera områden. Till exempel uppger personalen att det, förutom vid lov, inte finns några möjligheter att ha verksamhet utanför skolområdet och barn uppger att *"alla dagar ser likadana ut"* och saknar till stor del planerade och varierade aktiviteter. Ett annat barn säger: *"Vi får aldrig baka. Det är jag trött på!"* Personalens intentioner om planerad verksamhet har under hösten fått stå tillbaka för det praktiska arbetet med tider, bemanning och rutiner för att hantera tillsynen av den stora barngruppen. *"Men vi vet vad vi ska tillbaka till"*, säger personalen. En förslagslåda fanns tidigare men *"den har inte kommit upp än"* säger personalen och barn säger i intervjun att *"man lägger lappar, men fröken berättar inte vad det står"*. Då personalen tilldelats nya arbetsuppgifter i matsalen i samband med mellanmålet har möjligheterna till samtal med barnen minskat. Personalen uppger att besök i närmiljön försvåras av att barnen går hem olika tider vilket gör det svårt att lämna fritidshemmet i grupp. Barnens inflytande och ansvar ökar något i takt med att barnen blir äldre. Barnen i årskurs 3–5 erbjuds då *"storfritids"* enligt ett särskilt schema där barnen i de tre klasserna i årskurs 3 får vistas en dag var i veckan, medan barnen i år 4–5 får vara där tisdag till torsdag. Verksamheten är uppskattad av framför allt barn och föräldrar. Personalen är kluven så tillvida att det är bra för de äldre barnen att vara i en mindre grupp med nära kontakt med personalen, samtidigt som den stora gruppen med övriga barn får sämre personaltäthet. Däremot erbjuds inte aktiviteter som förbereder barnen att på sikt klara sig utanför fritidshemmet exempelvis göra enklare mellanmål, ta ansvar eller ha kännedom om fritidsintressen. Barnen får regelbundet svara i enkätform om hur de trivs och enligt personalen har inte många uppgett att de har tråkigt. Att barnen trivs bra är en bild som både barn och föräldrar ger. Föräldrarna har inte särskilt mycket idéer om verksamheten, men upplever inte att de tillfrågats. På loven finns en planerad verksamhet där utflykter är inlagda, dock inte i någon större omfattning.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Barnen på fritidshemmet har möjligheter till fria aktiviteter under sin vistelse på eftermiddagen. Verksamheten behöver varieras och flera särskilt planerade och vuxenledda aktiviteter som på ett lustfyllt sätt stimulerar barnens utveckling bör erbjudas i högre grad. Aktiviteter som ger kunskap och erfarenheter om omvärlden behöver erbjudas i högre grad. Demokratiska processer, som att förslag från barn kan resultera i en speciell aktivitet, bör tydliggöras för barnen. Barnens ansvar och inflytandet behöver utvecklas och barnen behöver tydligare förberedas för att på sikt klara sig utanför fritidshemmet. Ledningen behöver säkerställa att förhållandet mellan lokalernas kapacitet och funktionalitet och antalet barn kommer i balans, så att till exempel barnens möjligheter till lugn och ro tillgodoses.

Har verksamhet en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt?

Vad har Skolinspektionen sett?

Fritidshemmets avdelningar på Skogsborgsskolan är uppdelade i två arbetslag med var sin arbetslagsledare. De har gemensam planering en gång i veckan och då är också rektorn med en timma. Arbetslagsledarna har fyra timmar per vecka för sitt uppdrag och det är deras ansvar att lägga schema. Rektorn är förtrogen med verksamheten och har bland annat drivit frågan att elevassistenterna i skolan också ska följa med till fritidshemmet på eftermiddagen. Fritidshemmet har deltagit i utvecklingsarbetet "Offensiva fritidshem" och har haft uppföljande utvecklingsdagar. Planeringstid för fritidshemsverksamheten finns, men personalen uttrycker behov av att uppdatera sina kunskaper om läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem. Den satsning på genusarbete som genomfördes för några år sedan har klingat av, vilket även några av de äldre barnen noterat. "Men vi har våra genusglasögon på oss" uppger personalen. "Storfritids" har en balans mellan omsorg och pedagogik och samtalen med barnen i mindre grupp, ger utrymme för att ge barnen ett reellt inflytande. Barnens uppfattning om verksamheten är att man "ska ha roligt när föräldrarna jobbar" och de tycker att personalen är påhittiga. Föräldrar uppfattar att "den fria leken är planeringen" och har inte kännedom om fritidshemmets nationella uppdrag. Personalen anser att deras stora uppgift ligger i att träna barnen i den sociala samvaron och i konfliktlösning samt öka barnens självkänsla. Inom personalgruppen finns olika uppfattning om möjligheterna att ta sig tid med enskilda barn. På morgonomsorgen och innan stängningsdags då det är färre barn närvarande finns enligt personalen möjlighet till "guldstunder med barnen". Personalen skickar brev till föräldrarna för att informera om verksamheten cirka tre gånger per termin.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Även om fritidshemmets personal och ledning har ambitioner att genomföra planerad pedagogisk verksamhet så genomförs sådan endast i liten omfattning. Barnen är hänvisade till egna fria aktiviteter i vilka personal deltar till viss del. Arbetet med att motverka traditionella könsmönster behöver bli mer aktivt och genomtänkt. Entréinformation till föräldrar behöver utvecklas. Planeringstiden behöver i större utsträckning användas till förberedelse för att kunna erbjuda barnen en verksamhet som i högre grad är varierad, personalledd och som utvecklar barnen socialt, emotionellt, fysiskt och

intellektuellt. Rektorn behöver säkerställa att personalen har tillräckliga kunskaper om det nationella uppdraget i skollag, läroplan och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem.

Är omsorgen om barnen god?

Vad har Skolinspektionen sett?

Barngruppernas storlek innebär att mycket tid och kraft tas i anspråk för att hålla uppsikt över barnen både inne och ute. Några i personalen uttrycker oro att det är svårt med närvarokontrollen på grund av mängden barn samt att man inte känner alla barnen vid namn ännu. Barnens utrymme utomhus begränsas för att personalen ska kunna ha överblick över barnen. Några föräldrar är kritiska till den nya organisationen som innebär att alla barn går till den ena avdelningen på morgonen. Barnen har vid Skolinspektionens besök ännu ej lärt känna all personal och följande händelse vid morgonomsorgen understryker detta: En förälder går fram till en personal med sitt barn och säger "NN vet inte vem han ska hälsa på när han kommer på morgonen". Barnen säger att de trivs och har roligt på fritidshemmet och att det råder en bra stämning mellan dem. Trots att många nya barn tillkommit innevarande läsår uppger personalen att det är få konflikter och Skolinspektionens observationer lägger märke till det samma. Barnen uppger i intervjuerna att: "barnen är snälla mot varandra" och det finns strategier bland barnen om hur det ska gå till när någon blir ensam.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Tillsynen av det stora antalet barn påverkar barnens vistelse på fritidshemmet. Ledningen måste säkerställa att både morgon- och eftermiddagsomsorgen är trygg och säker för såväl barn som föräldrar. Personalen har ett gott förhållningssätt mot barnen och en tydlig ambition att tillgodose barnens fysiska och psykiska välbefinnande. Trots detta bedömer Skolinspektionen att fritidshemmet snarast måste komma till rätta med den tendens till anonymitet som för närvarande delvis präglar relationerna mellan vuxna och barn. Fritidshemmet måste också säkerställa att tillsynen och uppsikten över barnen tillgodoses.

Östra skolans fritidshem

Östra skolan är en skola med förskoleklass och årskurserna 1–6 som har cirka 170 elever och ligger i nordöstra delen av Katrineholms tätort. Upptagningsområdet består av både villabebyggelse och hyreshus. Skolan har en blandning av samhällsgrupper och etnicitet. Fritidshemmets två avdelningar har tillsammans drygt 80 barn inskrivna, varav 31 är i åldern 6–7 år. Cirka 65 barn äter mellanmål med fyra personal i matsalen som är belägen cirka 100 meter från skolan. 25 barn har såväl morgon- som eftermiddagsomsorg och vistas även stora delar av loven i fritidshemmet. Några barn har tillsyn fram till klockan 18.30. Under loven slås avdelningarna ihop. De två avdelningarna har olika lokalmässiga förutsättningar. De yngre barnen använder förskoleklassens lokaler medan de äldre barnen har lokaler som i huvudsak används för fritidshemsverksamhet. Utemiljön innehåller fotbollsplan och fasta lekredskap samt ett skogsområde i nära anslutning som besöks tillsammans med personal. Skolans idrottshall disponeras också

vissa tider. Sammanlagt sex personal arbetar på de båda avdelningarna, varav två har högskoleutbildning med inriktning mot fritidshemsverksamhet.

Erbjuder fritidshemmet en meningsfull fritid?

Vad har Skolinspektionen sett?

Verksamheterna på de två avdelningarna skiljer sig åt.

Avdelningen för de yngre barnen har små lokaler som inte i någon större omfattning är anpassade för fritidshemsverksamhet. Ett rum domineras av bord och det är ont om fria ytor att leka på. Det finns inte några utrymmen där barnen kan gå undan för att få lugn och ro. I ett rum finns en rund lekmatte som också används vid samlingen. Vid Skolinspektionens besök blir lek på mattan störd då barn måste passera över den vid förflyttning i rummet. Några barn har skärmat av sig med en kojliknande konstruktion i ett hörn. Ett dagligt inslag är samlingen när barnen i årskurs 1 kommer till avdelningen och i denna har barnen möjlighet att påverka utbudet av lekar och sånger. När samlingen är klar börjar förberedelser för mellanmålet med att barn köar till handtvätt. Därefter ställer barnen upp utomhus för att gå till matsalen där de står i kö för att gå in och äta. När de ätit färdigt får barnen vänta vid borden och sedan ställa upp igen och vänta tills en personal kan gå med dem tillbaka till skolgården. Hela processen vid mellanmålet tar cirka en timme för de yngre barnen, de äldre kommer något senare och går något tidigare. Personalen har arbetsuppgifter i samband med mellanmålet som påverkar verksamheten, till exempel servera mat och torka bord. *"En står och torkar medan den andre får ta hand om 40 barn"* säger en personal. I intervjuerna säger barnen från båda avdelningarna att det är mycket väntan både vid frukost och vid mellanmål. *"Det är tråkigt att sitta kvar och vänta på alla andra"*. Efter mellanmålet har de yngre barnen en timmas utevistelse med fria aktiviteter och därefter slås avdelningarna ihop klockan fyra i de yngre barnens lokaler.

På avdelningen för de äldre barnen är lokalen anpassad för verksamhet i fritidshem och de erbjuds varje vecka att gå till skogen, en pysseldag och aktivitet i idrottshallen. Vid Skolinspektionens besök erbjöds tillverkning av pärlhalsband. I den aktiviteten deltog flickor medan pojkarna spelade fotboll ute. Barnen har möjlighet att välja att vara ute eller inne. De har inflytande över verksamheten genom att ha möjlighet att föreslå aktiviteter och de kan också medverka i långsiktiga projekt såsom insamlingar till planerade resor. Barnen uttrycker att de har insikt i demokratiska processer. Barnen i årskurs 4 och 5 har möjlighet att få läxhjälp under tiden i fritidshemmet. Barnen har cirka en timma på sig för aktiviteter innan avdelningarna slås ihop. Månadskalaset på avdelningen för de äldre barnen, då man firar de som fyllt år under månaden, är uppskattat säger barnen i intervjun.

Barnen på båda avdelningarna säger att det är roligt på fritidshemmet. På loven samarbetar avdelningarna och personalen och barnen säger att då sker både utflykter och särskilt planerade aktiviteter som skridskoåkning och *"Fångarna på fortet aktivitet"* i samverkan med andra fritidshem.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Barnens möjligheter till längre sammanhållna aktiviteter och aktiviteter som ger dem kunskap om omvärlden behöver öka på fritidshemmet. Det för barnen utdragna förfarandet vid mellanmålet behöver förändras så att barnens fysiska och psykiska välbefinnande tillgodoses.

På avdelningen med de yngre barnen erbjuds särskilt förberedda och planerade aktiviteter endast på samlingen och barnens möjligheter till sådana aktiviteter behöver öka. Barnen har inflytande i den fria leken och den dagliga samlingen, men inflytande och aktiviteter som tydliggör demokratiska processer behöver förbättras. Utformningen av lokalerna för de yngre barnen begränsar barnens möjligheter till lek och lugn och ro.

På avdelningen med de äldre barnen behöver variationen i de fria och regelbundna personalleda aktiviteterna öka.

Har verksamhet en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt?

Vad har Skolinspektionen sett?

Fritidshemmets personal har 1,5 timmars planeringstid per vecka och det finns möjligheter för personalen på avdelningen för de äldre barnen att använda denna. Personalen på avdelningen för de yngre barnen planerar verksamheten i fritidshemmet endast i liten omfattning, tiden används främst till planering av förskoleklassens verksamhet där de också arbetar. Inför loven träffas all fritidshemspersonal en kväll för gemensam planering eftersom verksamheterna då slås ihop. Personalen på fritidshemmet tillhör arbetslaget för förskoleklass till årskurs 3, men har bara undantagsvis möjlighet att delta med en representant på mötena. Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem, finns med som ett stöd vid höstupptaktens planering. Samverkan finns med personal på andra fritidshem i kommunen. Rektorn finns tillgänglig på telefon och e-post och är till liten del förtrogen med verksamheten enligt personalen. Personalen har deltagit i arbetet "Offensiva fritidshem", men upplever att det senaste året inneburit en tillbakagång vad beträffar fritidshemmets status och möjligheter att planera verksamheten. I områdesrådet, som består av personal, föräldrar och politiker, tas fritidshemsfrågor kontinuerligt upp enligt rektorn. Föräldrar får information om verksamheten via informationsbrev hem och inbjuds växelvis till "Öppet hus dagar" och föräldramöten, men känner inte till fritidshemmets uppdrag. Aktivt stödjande och deltagande, från personalens sida i barnens lekar sker endast i liten omfattning enligt barnen. På morgonomsorgen "erbjuds lugna aktiviteter" som till exempel att rita. Barnen uppger i intervjuer att de inte har någon tydlig bild av vad man kan lära sig på fritidshemmet.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Det båda avdelningarna skiljer sig åt genom att personalen som arbetar med de äldre barnen planerar och genomför pedagogisk verksamhet, medan avdelningen med de yngre barnen domineras av omsorg.

Rektorn har begränsad insyn och kunskap om verksamheten och fritidshemsfrågorna bör få en tydligare profil på skolan. Rektorn behöver säkerställa att all personal till-

sammans får möjlighet att planera verksamheten i fritidshemmet och att läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem, används i planeringen. Arbetet med att motverka traditionella könsmönster behöver göra ett tydligare avtryck i verksamheten. Barnens behov av vuxenstöd i leken behöver uppmärksammas. Föräldrar bör ges information om verksamhetens uppdrag och innehåll.

Är omsorgen om barnen god?

Vad har Skolinspektionen sett?

Personalen är noggrann och lägger stor vikt vid uppsikt och tillsyn av barnen. Föräldrarna är nöjda med verksamheten och man har förtroende för personalen och menar att personalen aktivt arbetar med hur barnen ska vara mot varandra. Det är främst signalerna från barnen som föräldrarna går efter. *"När barnen säger att de trivs är allt okej"* säger en förälder. Barnen på båda avdelningarna säger att de trivs och uppger att de är snälla mot varandra och de vet hur man ska göra om något barn inte har någon att leka med. Det kan ibland vara *"lite för mycket barn och högt ljud"* säger ett barn under intervjun. Personal och föräldrar har synpunkter på språkbruket och att äldre barn inte i tillräckligt hög grad tar hänsyn till de yngre barnen. Under intervjun uttrycker de äldre barnen att det kan vara svårt att få personalens uppmärksamhet i vardagliga konfliktsituationer.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Personalen har till stor del positiva och goda relationer med barnen, men barnen på avdelningen för de äldre barnen efterfrågar personalens stöd vid konfliktsituationer. Personalen behöver mer aktivt arbeta för att träna barnens sociala förmåga och självständighet exempelvis genom att barnen är aktivt lyssnande, kan kompromissa, hjälpa andra, visa respekt och följa gemensamma regler. Personalen behöver också stödja barnen i att skapa goda kamratrelationer.

Julita skolas fritidshem

På Julita skola finns barn från förskoleklass till årskurs 6. Skolan ligger 2,5 mil norr om Katrineholm. Upptagningsområdet består förutom villabebyggelse även av landsbygd. Fritidshemmet finns i skolbyggnaden och del av lokalen delas med förskoleklassen. 43 barn är inskrivna, varav 28 är i åldern 6–8 år. Cirka 20 barn äter ett i tid flexibelt mellanmål i fritidshemmets lokaler och cirka 10 barn har långa vistelsetider. Utemiljön består av en stor skolgård med en skog i anslutning till denna. Även skolans idrottshall disponeras. Fem personal arbetar på fritidshemmet, varav två har högskoleutbildning med inriktning mot fritidshem.

Erbjuder fritidshemmet en meningsfull fritid?

Vad har Skolinspektionen sett?

Enligt personalen är fritidshemmets största lokal en kompromiss mellan fritidshemmets och förskoleklassens verksamhet. I källaren finns rum för bordtennis och biljardspel och de är främst avsedda för de äldre barnen. Gymnastiksalen på andra sidan skolgården kan användas. För övrigt erbjuds inte en verksamhet som är särskilt anpas-

sad för de äldre barnen. Det finns möjligheter för barnen att gå undan för att få lugn och ro i två mindre lektrum och i biblioteket. Utemiljön består av en stor skolgård och en liten skog med fårhage. Utomhusleken består bland annat av rullskridskoåkning på skolgården. På vintern spolar föräldrar ishockeyrinken och personalen säger att då är skridskoåkning en uppskattad aktivitet bland barnen. För de yngre barnen börjar verksamheten på fritidshemmet med 30 minuters obligatorisk utevistelse. Flera barn blir hämtade till kyrkans miniorverksamhet under tiden i fritidshemmet och några återvänder därefter för att avsluta dagen på fritidshemmet. Vid Skolinspektionens besök hade fritidshemmet utedag med korvgrillning och fria aktiviteter i den närbelägna skogen. Andra personalleda aktiviteter erbjuds endast i liten omfattning. Personalen säger att en anledning till att inte utflykter företas är svårigheter med transporter och dåliga allmänna kommunikationer. På lov genomförs utflykter och verksamheten är mer varierad, uppger barn och personal. Vid Skolinspektionens besök sysselsatte sig barnen med olika konstruktionsmaterial samt pysslade tillsammans med personalen. Rutinerna runt mellanmålet innebär att barnen inte behöver bryta sina lekar utan kan äta mellanmål när de själva finner det lämpligt. Barnen uppger i intervjuerna att de trivs vilket också är föräldrarnas upplevelse. Barnen har ett visst inflytande i verksamheten genom möjligheten att föreslå aktiviteter. Klockan fem slås verksamheten ihop med förskolan i deras lokaler på andra sidan skolgården.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Barnen har inflytande i de fria aktiviteterna, men inflytandet behöver öka och demokratiska processer behöver bli tydligare för barnen. Antalet regelbundna särskilt förberedda, personalleda och varierade aktiviteter behöver öka. Verksamhet som är anpassad för äldre barn behöver utvecklas.

Har verksamhet en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt?

Vad har Skolinspektionen sett?

Fritidshemmets personal har utvecklingstankar om verksamheten. Personalen säger att *"vi själva driver utvecklingen"* och efterlyser stöd och kontinuerliga träffar med ledningen i frågor som rör fritidshemmet. Rektorn finns tillgänglig på telefon och e-post, men är inte insatt i den dagliga verksamheten. Vid skolans arbetslagsträffar deltar en representant från fritidshemmet och vid tillfället för besöket deltar den personal som har minst tid i fritidshemsverksamheten. Det är kort *"ställtid"* mellan verksamheten i skolan till verksamheten i fritidshemmet. Personalen uppger att det är ett stressmoment att gå direkt från en verksamhet till en annan. I områdesrådet, som består av personal, föräldrar och politiker, tas fritidshemsfrågor upp, säger personal. Föräldrar får information om verksamheten via informationsbrev hem och informationen rör främst praktiska frågor. De föräldrar som deltog i intervjun hade inte någon kunskap om fritidshemmets nationella uppdrag. Personalen uppger att de har kännedom om Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem men utgår inte så ofta från dem när de planerar och utvärderar verksamheten i fritidshemmets verksamhet. De har tankar om genusperspektivet i verksamheten, men uppger att det är svårt att konkret

arbeta med frågan. Samverkan och erfarenhetsutbyte finns med personal på andra fritidshem i kommunen vilket upplevs positivt. Två personal har deltagit i arbetet "Offensiva fritidshem". Personalen betonar att särskilt de små barnen behöver tid för lek "efter allt tänkande och sittande på skoltid". "Vi har många lekande barn och rollen för oss är att se och stödja de barn som inte kan leka" uppger personalen. Personalen uppger att de i samvaron med barnen fångar upp barnens intressen och önskemål på aktiviteter som de sedan försöker genomföra. Det är av utrymmesskäl svårt att spara påbörjade alster enligt personalen.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Rektorn behöver i större utsträckning ta del av verksamheten på fritidshemmet samt vara drivande och stödjande i verksamheten. Det finns hos personalen en medvetenhet om det pedagogiska arbetet, men de behöver diskutera och utvärdera verksamheten med stöd av läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem. Arbetet med att motverka traditionella könsmonster behöver förbättras. Informationen till föräldrarna behöver förbättras så att de får kännedom om fritidshemmets nationella uppdrag.

Är omsorgen om barnen god?

Vad har Skolinspektionen sett?

Barnen tycker att personalen är snälla och att barnen har goda relationer med varandra. Personalen har stora ytor och flera olika lokaler att hålla uppsikt över och barnen uppger, och även föräldrarna, att det inte alltid finns en vuxen i barnens närhet. Personalen säger att det är viktigt att "ha koll" på barnen och använder ett system där barnen "ploppar" sig själva, men barnen ska även muntligt meddela vart de går. De vuxna finns med i leken om barn blir ensamma eller behöver "hjälp att leka".

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Det är ett varmt förhållningssätt mellan personal och barn. Då verksamheten är utspridd i flera lokaler inomhus och på stora ytor utomhus krävs en god tillsyn för att trygga barnens säkerhet.

Sköldinge skolas fritidshem

Sköldinge skola och fritidshem ligger på landsbygden 15 kilometer öster om Katrineholm. Fritidshemmet har 65 barn inskrivna i en avdelning, 42 barn är mellan 6–8 år. Verksamheten bedrivs i gamla vaktmästarbostaden som ligger på skolgården. Sammanlagt nio personal, varav två har utbildning med inriktning mot fritidshem, finns och samtliga har andra uppgifter i skolan. Utemiljön består av asfalterad skolgård, gräsytor samt en liten skog. Frukost och mellanmål med i genomsnitt 40 barn och 4 personal äts i skolans matsal 50 meter från fritidshemmet. Det finns ett fåtal barn med annat modersmål än svenska.

Erbjuder fritidshemmet en meningsfull fritid?

Vad har Skolinspektionen sett?

I fritidshemmet på Sköldinge skola finns barn från förskoleklass till årskurs sex i en lokal som är anpassad för att bedriva fritidshems verksamhet. Personalen säger emellertid att de är trångbodda vilket medför hög ljudnivå, att det är rörigt och att onödiga konflikter uppstår. Detta medför också svårigheter för att ge barnen möjlighet till lugna och koncentrerade aktiviteter. *"Det finns alltid någon att vara med"* uttrycker ett barn och det säger även personalen. I hallen får tre barn dela på en klädplats och personalen ser till att sprida ut barnen så mycket som möjligt i lokalerna så att alla rum används. En eftermiddag i veckan erbjuds organiserat pyssel. Övriga dagar har barnen ett varierat utbud av fria aktiviteter att välja mellan. Det finns ingen särskilt anpassad verksamhet för de äldre barnen utan de umgås och leker oftast med varandra. Skogen som är i anslutning till skolgården används flitigt och under Skolinspektionens besök är barnen ute mycket. Det finns beslut om tillbyggnad av skolan vilket enligt ledningen är tänkt att komma fritidshemmet till del. Skolans gymnastiksal och slöjdsalarna finns att tillgå. I början av terminen får barnen ge förslag på aktiviteter och personalen säger att de i möjligaste mån försöker att gå barnen till mötes. På loven är möjligheterna större att genomföra planerade aktiviteter och barn och föräldrar säger att de är nöjda med dem.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Barnen har inflytande i valet av fria aktiviteter, men deras inflytande i verksamheten och möjligheterna att utveckla förståelse för demokratiska processer behöver uppmärksammas. Antalet veckovisa särskilt föreberedda personalledda aktiviteter och aktiviteter som ger kunskap om omvärlden behöver erbjudas i högre grad. Barnens möjlighet till lugn och ro behöver tillgodoses. Behovet av aktiviteter för de äldre barnen behöver förbättras. Rektorn behöver uppmärksamma barnens fysiska och psykiska välbefinnande i förhållande till lokalerna och antalet barn i gruppen.

Har verksamheten en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt?

Vad har Skolinspektionen sett?

Liksom vid övriga fritidshem i Katrineholm lyfter personalen fram betydelsen av att ha deltagit i fortbildningssatsningen "Offensiva fritidshem". Ingen kompetensutveckling direkt riktad till fritidshemmen görs på skolan utan det sker i samverkan med andra fritidshem. Tiden för gemensam planering är 50 minuter i veckan och då kan inte all personal delta eftersom de har uppdrag i skolan under samma tid. Planeringstiden används till största delen att lösa logistik- och bemanningsfrågor. Personalen består av nio personer och deras informationsvägar och ansvar inom arbetslaget behöver förtydligas. Rektorn och personalen uppger att resurser har omfördelats från fritidshemmet till skolan framför allt till barn i behov av särskilt stöd. Personal från fritidshemmet deltar i möten om skolans verksamhet på eftermiddagstid. Rektorn har kännedom om fritidshemmens nationella uppdrag och är förtrogen med den dagliga verksamheten och besöker kontinuerligt fritidshemmet. Personalen har tagit del av Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem, först under innevarande termin. De tycker att de får strida för fritidshemmets verksamhet. *"Schemat borde läggas baklänges;*

att man börjar med stängningstiden först. Men det är ju bara en dröm". Föräldrar säger att kommunikationen med dem till största delen handlar om praktiska frågor och mindre om fritidshemmets uppdrag eller om hur barnen utvecklas. Det finns barn i behov av särskilt stöd i fritidshemmet men extra resurser eller personalresurser är inte avsatta för dessa barns behov. Skolinspektionen vill göra rektorn uppmärksam på att enligt skollagen har de barn som vistas i fritidshem och som behöver särskilt stöd i sin utveckling rätt till den omsorg som deras speciella behov kräver.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

För att kunna utveckla verksamheten pedagogiskt, med läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem, som underlag, behöver rektorn säkerställa att personalen har tid för planering av verksamheten i fritidshemmet. Rektorn behöver informera övrig personal på skolan om fritidshemmets nationella uppdrag för att öka deras kunskap om fritidshemmets verksamhet. Fritidshemmet behöver förbättra informationen till föräldrarna och föräldrarna behöver ges möjlighet att ta del av fritidshemmets nationella uppdrag.

Är omsorgen om barnen god?

Vad har Skolinspektionen sett?

Barnen uppger att de har förtroende för personalen och att de trivs. De föräldrar som Skolinspektionen träffade känner sig trygga när barnen är på fritidshemmet. De vikarier som finns är kända av barnen. En tydlig ansvarsfördelning när det gäller säkerhetsrutiner finns, där en personal per dag är ansvarig för närvarokontroll, telefon- och föräldrakontakter. Det är stora och delvis skymda ytor utomhus och de äldre barnen får vistas på större ytor än de yngre barnen som exempelvis bakom skolbyggnaden. Vid Skolinspektionens besök är morgonomsorgen lugn och trygg. Samma förhållande gäller vid mellanmålet som också används av personalen för att kontrollera närvaron.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Verksamheten i Sköldinge skolas fritidshem framstår som trygg och säker för barnen och omsorgen är god.

Sjöholms skolas fritidshem

Sjöholms skola har barn från förskoleklass till årskurs 5 och ligger i landsbygdsmiljö några kilometer från Katrineholms tätort. Skolan saknar gymnastik- och slöjdsalar och utemiljön består av inredda uthus med en "affär" och ett träslöjdsutrymme, skolgård med lekredskap och en stor sandlåda. Skolan är omgiven av en skog. Fritidshemmet har två avdelningar, 41 barn är inskrivna på avdelningen för de äldre barnen och 37 på den yngre. Avdelningen för de yngre barnen har lokaler som delas med förskoleklassen och avdelningen för de äldre barnen finns i samma byggnad som skolans matsal och är mindre. Mycket av tiden tillbringas utomhus. I fritidshemmet arbetar sex personal, totalt 3,0 årsarbetare. En fritidspedagog arbetar 75 procent och i övrigt finns en lärare med utbildning för årskurserna 4–9, en fritidsledare, en barnskötare och två personal utan utbildning för verksamhetsområdet. Frukost och mellanmål serveras i skolans

matsal. Vid mellanmålet äter 60 barn på olika tider. Under loven slås avdelningarna ihop. Det finns endast ett fåtal barn med annat modersmål än svenska.

Erbjuder fritidshemmet en meningsfull fritid?

Vad har Skolinspektionen sett?

Barnen på fritidshemmet tillbringar mycket tid ute, minst till klockan 15. Avdelningen med de yngre barnen genomför dagliga utflykter eller promenader. Miljön på skolgården gör att det finns mycket för barnen att välja mellan när de leker utomhus. På avdelningen med de yngre barnen finns det två rum, ett för mera pysselliknande aktiviteter och ett för mera rörliga lekar. De yngre barnen uppger i intervju att det är fröknarna som bestämmer nästan allt. De äldre barnen har lokaler som består av ett mindre kök, ett litet arbetsrum samt en del av skolans matsal. Personalen där uttrycker oro för hur verksamheten ska bli när alla ska vara inne samtidigt under den kalla perioden. Den tillgängliga toaletten används av alla barn för bland annat handtvätt vid lunch och mellanmål vilket gör att den blir hårt nedsmutsad och blir ett bekymmer både för barn och för personal. Några utflykter utanför närmiljön sker inte under veckorna och endast i undantagsfall på loven. Barnen erbjuds veckans pyssel, men tillgången på material för de äldre barnen är enligt dem själva begränsad. De äldre barnen har samling utomhus varje dag där barnen talar om vad de vill göra under eftermiddagen. Barnen turas om att leda upproppet. Under Skolinspektionens besök planerades och genomfördes en fest med delaktighet av barnen.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Barnens inflytande i verksamheten behöver öka och barnens möjligheter att vara med i och förstå demokratiska processer behöver utvecklas. Variationen i de personalledda regelbundna aktiviteterna behöver utvecklas. De äldre barnen behöver en verksamhet som är anpassad efter ålder och behov och ger möjlighet till lugn och ro.

Har verksamhet en genomtänkt pedagogisk utgångspunkt?

Vad har Skolinspektionen sett?

All fritidshemspersonal har gemensam planering 80 minuter i veckan och var fjärde vecka tillsammans med rektorn. I samband med planeringen utvärderar personalen kontinuerligt verksamheten. Tre av sex personal har visstidsanställningar som streckar sig över en termin i taget. Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem, har nyligen personalgruppen uppmärksammats. Barnen leker köns- och åldersöverskridande. En personal sa angående traditionella könsmönster i verksamheten; "Man tror man behandlar pojkar och flickor lika, men det kanske man inte gör?" Det finns ingen synlig veckoplanering på avdelningen för de äldre barnen. Föräldrar uppger att de inte känner till fritidshemmets nationella uppdrag. På frågan om vad man lär sig på fritidshemmet svarar barnen i första hand "att pyssla". Det finns barn i behov av särskilt stöd i fritidshemmet men extra resurser eller personalresurser är inte avsatta för dessa barns behov. Skolinspektionen vill göra rektorn uppmärksam på att enligt skollagen

har de barn som vistas i fritidshem och som behöver särskilt stöd i sin utveckling rätt till den omsorg som deras speciella behov kräver.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Arbetet med att motverka traditionella könsmönster behöver utvecklas. Rektorn har viss kännedom om verksamheten men behöver bli mer förtrogen med den dagliga verksamheten och mer drivande i utvecklingsfrågor. Personalen och rektorn behöver tillsammans och med stöd av läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem, reflektera kring verksamhetens pedagogiska syfte. Föräldrarna behöver ges möjlighet att ta del av information om den dagliga verksamhet och om fritidshemmens nationella uppdrag.

Är omsorgen om barnen god?

Vad har Skolinspektionen sett?

Föräldrarna antecknar barnens närvarotider flera veckor framåt på scheman vid entrén. Personalen överför dagsaktuellt schema och tar med ut i verksamheten. Närvarokontrollen är tidseffektiv och enkel och innebär att personal i större utsträckning kan ägna sig åt barnen. Personalen har stora ytor att överblicka utomhus. I skogen runt skolgården finns kärr som är ett förbjudet område för barnen, men barn kan befinna sig där ändå enligt både barn och personal. Barnen uppger också att personalen mest är på skolgården när barnen är i skogen. Vid Skolinspektionens besök finns personalen runt barnen och med barnen i deras lekar och andra aktiviteter. Frukost och mellanmål intogs under lugna former. Barnen och föräldrarna har förtroende för personalen. Vid intervjuerna med barnen framkommer dock att personalen ibland inte har samma förhållningssätt vid konflikter mellan barn och några barn säger att personal ibland är "lite för stränga". Föräldrarna känner inte till all personal vid namn som arbetar på fritidshemmet. Föräldrarna är oroade över trafiksituationen utanför skolan i samband med hämtning och lämning och när barn ska passera vägen.

Vad har Skolinspektionen kommit fram till?

Rektorn behöver säkerställa att tillsynen vid hämtning och lämning, när barnen ska passera gatan och när barnen vistas vid kärret är säker för barnen.

Skolinspektionens rekommendationer och krav på åtgärder:

Fritidshemmens ansvar

Skogsborgsskolans fritidshem

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en meningsfull fritid:

- Personalen behöver förbättra arbetet med att erbjuda barnen regelbundna särskilt förberedda, planerade och varierade aktiviteter.

- Barnens inflytande över verksamhetens utformning behöver öka och den demokratiska processen behöver tydliggöras för dem.
- Personalen behöver i högre grad erbjuda barnen aktiviteter som ger dem kunskaper och erfarenheter om omvärlden.
- Aktiviteter som ger kunskaper om omvärlden och som förbereder barnen att på sikt klara sig själva utanför fritidshemmet behöver utvecklas.
- Rektorn behöver säkerställa att barnen har möjlighet till såväl avkoppling som koncentrerade aktiviteter.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en pedagogisk utgångspunkt i verksamheten:

- Arbetet för att motverka traditionella könsmönster behöver utvecklas.
- Rektorn behöver tillsammans med personalen diskutera och utvärderar verksamheten i relation till läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem.
- Verksamheten i fritidshemmet behöver ha en starkare pedagogiska utgångspunkt i förhållande till de nationella målen.
- Rektorn behöver säkerställa att informationen till föräldrarna förbättras när det gäller fritidshemmens nationella uppdrag.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en god omsorg:

- Rektorn behöver säkerställa att personalen har möjlighet till en god tillsyn och uppsikt över barnen.
- Barnens möjligheter att bygga relationer med personalen behöver förbättras och anonymiteten i relationerna mellan vuxna och barn behöver minska.
- Rektorn behöver uppmärksamma barnens fysiska och psykiska välbefinnande.

Östra skolans fritidshem

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende meningsfull fritid:

- Rektorn behöver uppmärksamma och säkerställa barnens fysiska och psykiska välbefinnande både när det gäller lokalerna för de yngre barnen och när det gäller situationen vid mellanmålet.
- Rektorn behöver säkerställa att barnen har möjlighet till såväl avkoppling som koncentrerade aktiviteter.
- De yngre barnens inflytande över verksamhetens utformning behöver öka och den demokratiska processen behöver tydliggöras för dem.

- Rektorn behöver säkerställa att personalen i högre grad erbjuder barnen regelbundna särskilt förberedda, planerade och varierade aktiviteter som leds av personalen.
- Aktiviteter som ger barnen kunskaper och erfarenheter om omvärlden behöver utvecklas.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende pedagogisk utgångspunkt i verksamheten:

- Ledningen för fritidshemmet behöver bli mer förtrogen med uppdraget och den dagliga verksamheten samt aktivt delta i verksamhetens utveckling.
- Rektorn behöver säkerställa att personalen har tid för att planera verksamheten i fritidshemmet.
- Rektorn behöver tillsammans med personalen diskutera och utvärderar verksamheten i relation till läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem.
- Verksamheten i fritidshemmet behöver ha en starkare pedagogiska utgångspunkt i förhållande till de nationella målen.
- Arbetet med att motverka traditionella könsmönster behöver utvecklas.
- Rektorn behöver säkerställa att informationen till föräldrarna förbättras när det gäller fritidshemmets nationella uppdrag.
- Personalen behöver mer aktivt stödja barnen i deras lek.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en god omsorg:

- Personalen behöver mer aktivt arbeta för att träna barnens sociala förmåga och självständighet samt stödja barnen i att skapa goda kamratrelationer.

Julita skolas fritidshem

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en meningsfull fritid:

- Verksamhet behöver anpassas till de äldre barnens behov, intressen och erfarenheter.
- Regelbundna särskilt förberedda, planerade och varierade aktiviteter som leds av personalen behöver i högre grad erbjudas barnen.
- Barnens inflytande över verksamhetens utformning behöver öka och den demokratiska processen behöver tydliggöras för dem.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en pedagogisk utgångspunkt i verksamheten:

- Rektorns förtrogenhet med den dagliga verksamheten och aktiva deltagande i utvecklingen behöver förbättras.
- Rektorn och personalen behöver diskutera och utvärdera verksamheten med stöd av läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem.
- Arbetet med att motverka traditionella könsmönster behöver utvecklas.
- Rektorn behöver säkerställa att informationen till föräldrarna förbättras när det gäller fritidshemmens nationella uppdrag.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en god omsorg:

- Rektorn behöver säkerställa att barnen erbjuds en verksamhet som är säker och trygg.

Sköldinge skolas fritidshem

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende meningsfull fritid:

- Regelbundna särskilt förberedda, planerade och varierade aktiviteter som leds av personalen behöver i högre grad erbjudas barnen.
- Barnens inflytande över verksamhetens utformning behöver öka och den demokratiska processen behöver tydliggöras för dem.
- Rektorn behöver uppmärksamma barnens fysiska och psykiska välbefinnande i förhållande till lokalerna och antalet barn i gruppen.
- Personalen behöver i högre grad erbjuda barnen en verksamhet som är anpassad till de äldre barnens behov, intressen och erfarenheter.
- Rektorn behöver säkerställa att barnen har möjlighet till såväl avkoppling som koncentrerade aktiviteter.
- Aktiviteter som ger barnen kunskaper och erfarenheter om omvärlden behöver utvecklas.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en pedagogisk utgångspunkt i verksamheten:

- Rektorn behöver säkerställa att personalen har tid för att planera verksamheten i fritidshemmet.
- Informationen till föräldrarna om verksamheten och fritidshemmens nationella uppdrag behöver förbättras.

- Rektorn och personalen behöver diskutera och utvärdera verksamheten med stöd av läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem.

Sjöholms skolas fritidshem

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende meningsfull fritid:

- Barnens inflytande över verksamhetens utformning behöver öka och den demokratiska processen behöver tydliggöras för dem.
- Regelbundna särskilt förberedda, planerade och varierade aktiviteter som leds av personalen behöver i högre grad erbjudas barnen.
- Personalen behöver erbjuda barnen en verksamhet som är anpassad till de äldre barnens behov, intressen och erfarenheter.
- Rektorn behöver säkerställa att barnen har möjlighet till såväl avkoppling som koncentrerade aktiviteter.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende pedagogisk utgångspunkt i verksamheten:

- Rektorn behöver bli mer förtrogen med den dagliga verksamheten och ta större del i verksamhetens utveckling.
- Rektorn och personalen behöver diskutera och utvärdera verksamheten med stöd av läroplanen och Skolverkets Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem.
- Arbetet med att motverka traditionella könsmönster behöver utvecklas.
- Rektorn behöver säkerställa att informationen till föräldrarna förbättras när det gäller fritidshemmens nationella uppdrag och den dagliga verksamheten i fritidshemmet.

Granskningen har uppmärksammat följande utvecklingsområden avseende en god omsorg:

- Rektorn behöver säkerställa att tillsynen över barnen är god när det gäller trafiksituationen utanför fritidshemmet och när barnen befinner sig vid kárret.
- Upprättande av plan mot trakasserier och kränkande behandling för fritidshemsverksamheten.

Huvudmannens ansvar

I denna granskning bedöms inte i sig kommunernas styrning och ledning av skolbarnsomsorgen. Inte heller kvalitetsarbetet berörs. Sådana bedömningar har emellertid gjorts i Skolinspektionens regelbundna tillsyn som för Katrineholms kommuns del

slutfördes i september 2004 (se särskild rapport för Katrineholms kommun dnr 53-2003:3008).

I 14 a kap. 6 och 8 §§ skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det för varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det framkommer i kvalitetsgranskningen att fritidshemmen i Katrineholms kommun inte har egna likabehandlingsplaner eller planer mot kränkande behandling. I stället ingår de i en plan för rektorsområdet. Skolinspektionen vill göra kommunen observant på att det är angeläget att kommunen vidtar åtgärder så att planer mot kränkande behandling upprättas i varje fritidshem. Granskningen av kvaliteten i de fem fritidshem visar också att det finns stora variationer mellan fritidshemmen när det gäller pedagogisk medvetenhet och i vilken mån barnen erbjuds en meningsfull och utvecklande fritid samt en säker och god omsorg. Kommunen har som huvudman ansvar för att alla barn i Katrineholms kommuns fritidshem, oavsett placering, erbjuds en verksamhet av hög och jämn kvalitet.

Uppföljning

Skolinspektionen begär senast den 20 september 2010 en redovisning Katrineholms kommun. Av redovisningen ska framgå vilka utvecklingsinsatser som gjorts för att komma till rätta med de kvalitetsbrister som konstaterats. Insatserna ska redovisas per fritidshem och skickas till Skolinspektionen avdelningen i Linköping, Storgatan 33, 582 23 Linköping.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Gunnar Olausson
Enhetschef

Föredragande i ärendet har varit Bo Rogalin. I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Peter Ekborg och undervisningsrådet Ebba Svartz deltagit.